

Rapport 2008:48

Arkeologisk förundersökning

Ny gång- och cykelväg i Ödeshög

Kungsvägen-Södra kyrkogården

RAÄ 11:1
Ödeshögs socken
Ödeshögs kommun
Östergötlands län

Anna Börjesson

Ny gång- och cykelväg i Ödeshög

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning	4
Syfte	4
Metod och dokumentation	4
Resultat och tolkning	4
Slutsatser	4
Referenser	4
Tekniska uppgifter	6

Ö S T E R G Ö T L A N D S L Ä N S M U S E U M
A V D E L N I N G E N F Ö R A R K E O L O G I

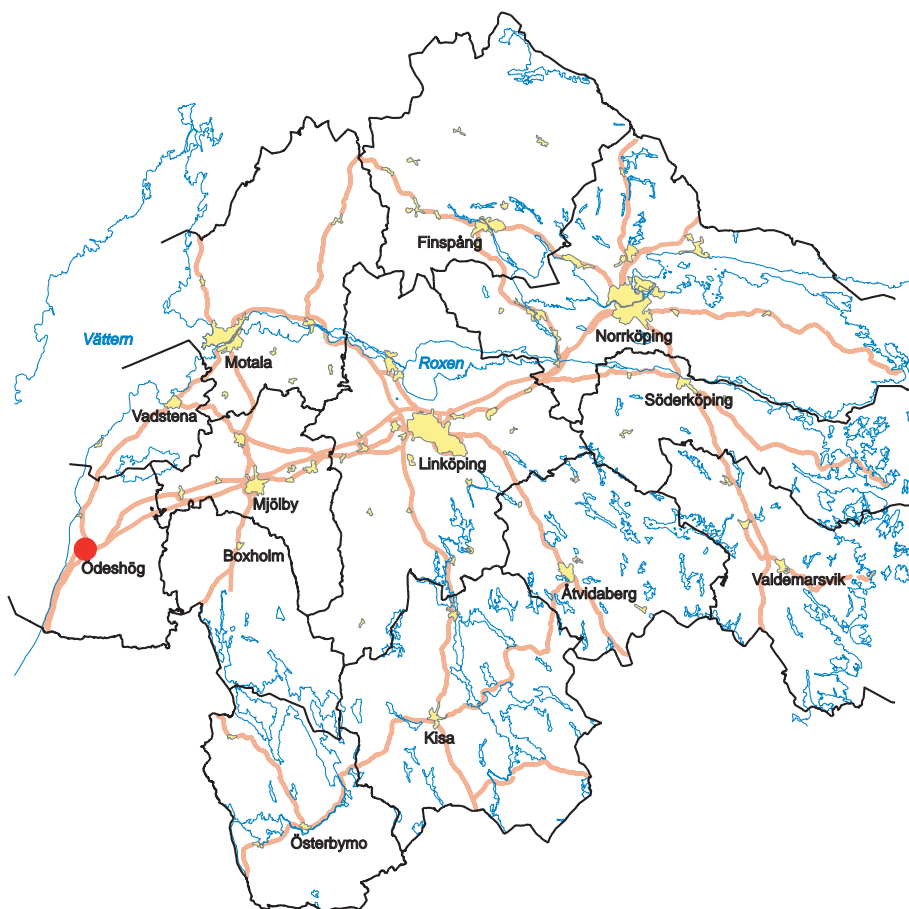
Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

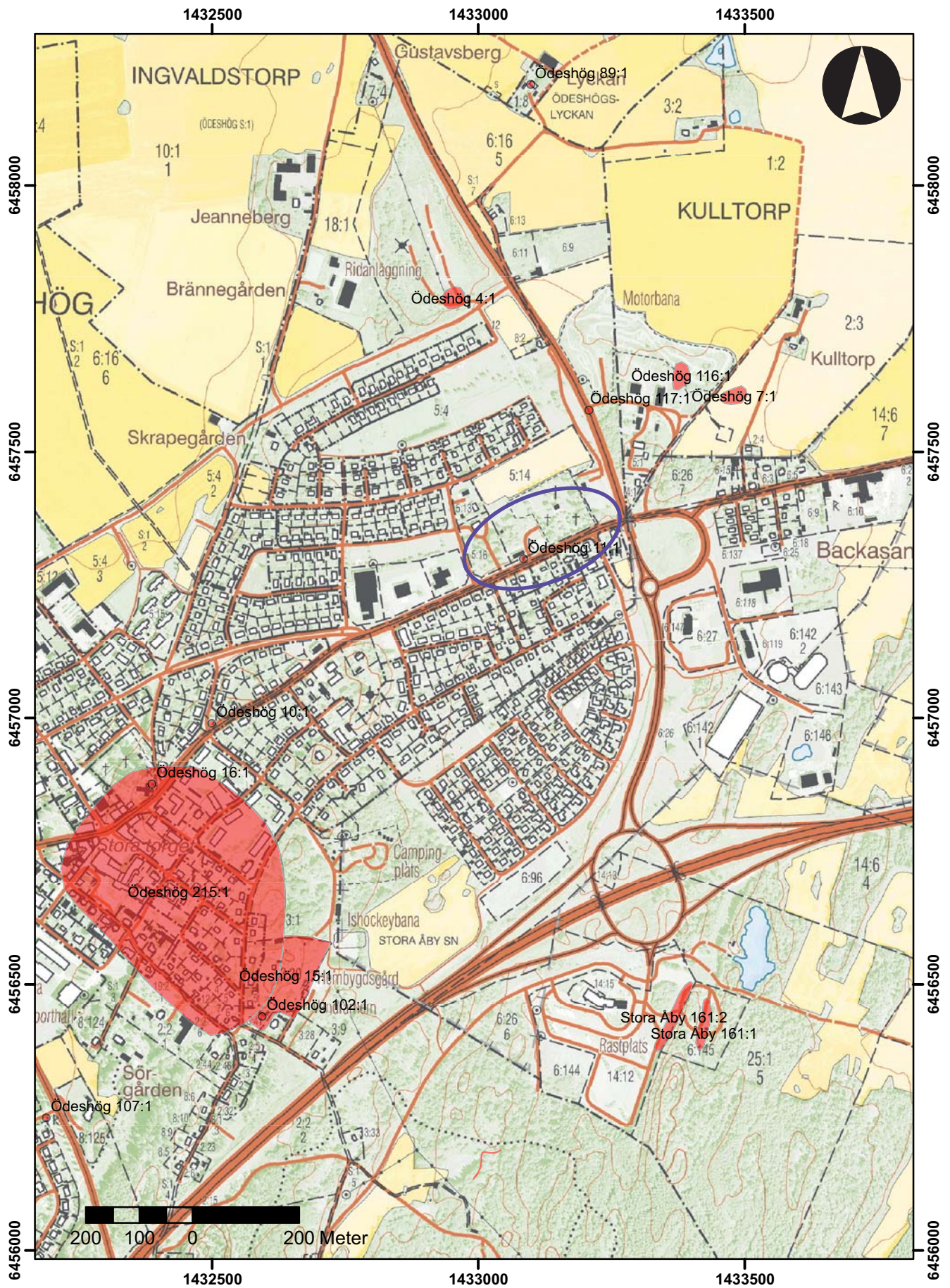
Sammanfattning

Östergötlands länsmuseum utförde i januari 2008 en arkeologisk förundersökning inom ovan rubricerad sträcka. Förundersökningen utfördes i samband med nyanläggande av en gång- och cykelväg längs med länsväg 918 i Ödeshögs samhälle. Den nya gång och cykelvägen skulle bl. a. placeras mycket nära en registrerad fornlämning RAÄ 11:1, en rest sten.

Vid förundersökningen påträffades inget av arkeologiskt intresse.

Anna Börjesson
antikvarie

Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med fornlämningar och aktuellt undersökningsområde markerat (blått). Skala 1:10 000.

Inledning

Östergötlands länsmuseum utförde en arkeologisk förundersökning i Ödeshögs samhälle utmed länsväg 918 i samband med nyanläggandet av gång- och cykelväg mellan Kungsvägen och Södra kyrkogården. Undersökningen utfördes i januari 2008 efter beslut från Länsstyrelsen i Östergötlands län.

Uppdragsgivare var Ödeshögs kommun vilka även svarade för de arkeologiska kostnaderna. Ansvarig för förundersökningen samt rapportarbetet var under-tecknad.

Områdesbeskrivning

Den arkeologiska undersökningen föranleddes av nybyggnation av gång och cykelväg längs länsväg 918 i Ödeshögs samhälle. Den planerade cykelvägen är 3 m bred och placerad ca 4-8 m norr om väg 918. Den 210 m långa sträckan som bedömdes vara föremål för förundersökning var främst sträckan 90 m före och 120 m efter RAÄ 11, d.v.s. förbi Prästbostället och Södra kyrkogården

Förundersökningsområdet följer den åsrygg som löper genom Ödeshögs samhälle. I Backasand i samhällets östra kant har flera fynd av skelett gjorts bl. a RAÄ 7, 12-14, 103, 116, 117. De flesta av de nu borttagna skelettgravarna i anslutning till Ödeshög har daterats till yngre järnålder. Få av dessa gravar har dock undersökts vetenskapligt. RAÄ 11, en rest sten känd från 1948 års inventering, finns omedelbart söder om undersökningsområdet för den planerade G/C-vägen. Den resta stenen markerar en eller flera begravningar under mark. Det är troligt att fler gravar funnits i närheten. RAÄ 12, närmast öster om den resta stenen RAÄ 11, utgörs av skelettgravar som påträffats vid grustäkt, samt en uppteckning från 1873 gjord av C. F Nordenskiöld om att det *"Mittför gästgäfvaregården stå 3 st 5 a 6 f höga stenar och många kullar äro här borttagna"*.

Gravar kan kvarligga vid villan i söder. I övrigt är området helt utgrävt i samband med grustäkt och väg-anläggning i väster. Eventuellt kan RAÄ 11 vara en del av ett nu förstört större gravfält som även inkluderat de funna skelettgravarna i Backasand.

Det område som främst blev föremål för den arkeologiska förundersökning var området kring den resta stenen.

Syfte

Syftet med förundersökningen var att tillse att lag-skyddade fornlämningar inte berördes av marking-reppen samt att fastställa om och i vilken omfattning del av grav RAÄ 11 fanns i G/C-vägens sträckning.

Syftet var även att fastställa om ytterligare gravar eller rester av gravar och andra fornlämningar fanns bevarade i sträckningen. Dessutom syftade undersökningen till att om möjligt fastställa karaktär, datering och utbredning hos fornlämningarna. I syftet ingick också att finna samband mellan de redan kända fornlämningarna i närområdet.

Nedan presenteras ett antal centrala frågeställningar som var kopplade till de förväntade undersökningensresultaten.

- Finns lämningar inom området för G/C-vägen som visar på att RAÄ 11 verkligen är en grav?
- Hur förhåller sig RAÄ 11 till de närliggande registrerade fornlämningarna?
- Finns andra oregistrerade fornlämningar ex. boplatstrester m.m. inom området för G/C-vägen?

Metod och dokumentation

Arbetet genomfördes genom att matjorden schaktades bort inom området för den nya gång- och cykelvägen, förundersökningen utfördes som en antikvarisk kontroll i samband med schaktningsarbetet.

Resultat och tolkning

Vid den resta stenen RAÄ 11:1 påträffades ingen stenpackning, mörkfärgning eller liknande, som kan tolkas höra samman med den resta stenen.

Området utanför prästbostället består av tidigare åkermark och i den östra delen av gång och cykelvägssträckningen förbi Södra kyrkogården verkar marken omörd, troligtvis av tidigare grustäkt i området.

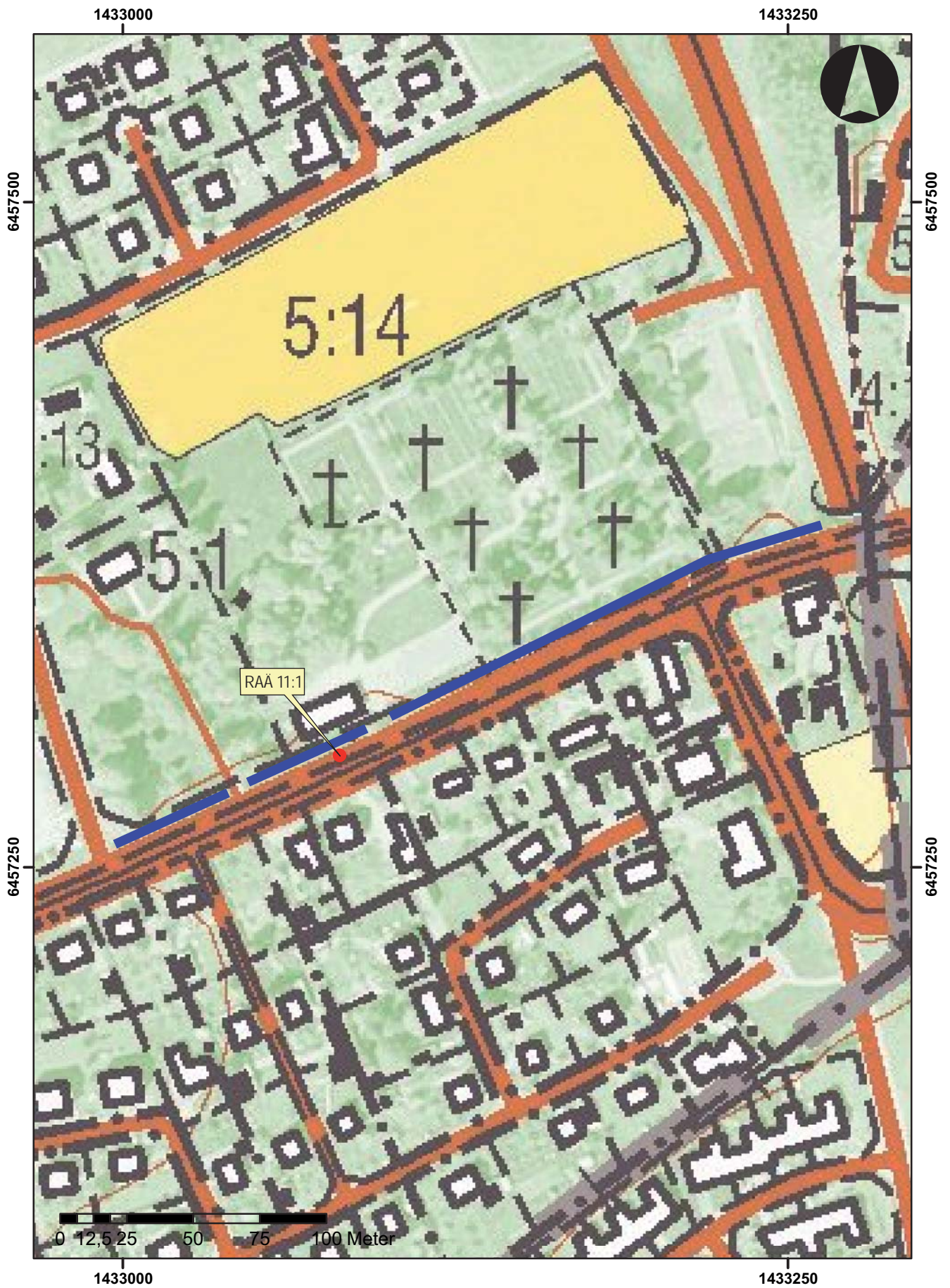
Slutsatser

I området för den planerade nya gång- och cykelvägen påträffades inget av arkeologiskt intresse. Huruvida RAÄ 11:1 verkligen är en grav eller ej kan inte klargöras genom denna förundersökning. Området öster om RAÄ 11:1 verkar stört av grustäkt vilket troligtvis förstört eventuella andra fornlämningar i området.

Referenser

Nilsson P. 2001. *Fornlämningar i Ödeshögs samhälle*. UV Öst rapport 2001:67, Linköping.

FMIS
ÖLM:s arkiv

Figur 3. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med aktuell schaktsträcka och RAÄ 11:1 markerad. Skala 1:2 000.

Tekniska uppgifter

Lokal	Länsväg 918 mellan Kungsvägen och Södra kyrkogården.
Socken	Ödeshög
Kommun	Ödeshög
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnummer	RAÄ 11:1
Ekonomiska kartans blad	
Koordinater	X 6457300 Y 1433094
Koordinatsystem	RT 90, 2,5 gon V
Typ av undersökning	Akeologisk förundersökning
Länsstyrelsens diarienummer	431-27489-07
Länsstyrelsens handläggare	Bror-Tommy Sturk
Länstyrelsens beslut	2008-01-21
ÖLM diarienummer	646/07
ÖLM projektnummer	530751
Uppdragsgivare	Ödeshögs kommun, Tekniska enheten
Kostnadsansvarig	Ödeshögs kommun
Projektledare	Anna Börjesson
Personal	Anna Börjesson
Fältarbetstid	7 h
Totalt undersöktes	ca 200 lm
Fynd	Nej
Foto	Nej
Analys	Nej
Grafik	Johan Levin
Renritning	-
Grafisk form	Johan Levin
Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.	
Ur allmänt kartmaterial ISSN 1403-9273	© Lantmäteriverket. Ärende nr MS2006/02241 Rapport 2008:48 © Östergötlands länsmuseum

Östergötlands länsmuseum utförde i januari 2008 en arkeologisk förundersökning inom Ödeshögs samhälle. Förundersökningen utfördes i samband med nyanläggande av en gång- och cykelväg längs med länsväg 918. Den nya gång- och cykelvägen skulle bl. a. placeras mycket nära en registrerad fornlämning RAÄ 11:1, en rest sten.

Vid förundersökningen påträffades inget av arkeologiskt intresse.